

کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان پاسخ می‌دهد

بهره‌مندی از بیمه اختیاری در کنار دریافت مستمری

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کاری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتی‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

احمد فاضلی
کارشناس سازمان
تأمین اجتماعی

خیر. اگر تا آخرین قسط مابه‌التفاوت پرداخت نشود، سابقه انتقالی آموزش و پرورش شما در سیستم تأمین اجتماعی ذخیره نشده و جزء سابقه پرداخت حق بیمه منظور نمی‌شود.

ترم آخر رشته پزشکی هستم و قرار است بعد از اتمام تحصیلات جهت انجام خدمت طرح به یکی از مراکز درمانی اعزام شوم. آیا پزشکان در طول خدمت طرح می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

کلیه پزشکان و پیراپزشکان که مشغول خدمت طرح خود هستند در دوران طرح اگر تحت پوشش نظام بیمه‌ای دیگری نباشند از تاریخ ۷۹/۸/۹ مشمول بیمه اجباری قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند و کارفرما موظف است نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه آنها با نرخ ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه بیکاری) اقدام کند.

قبلاً بیمه شده تأمین اجتماعی بودم. مدت ۱۰ ماه به علت بیکاری رابطه بیمه‌ام با سازمان تأمین اجتماعی قطع شد. حدود دو ماه است در کارگاه جدید مشغول به کار شده و حق بیمه‌ام توسط کارفرما پرداخت می‌شود. اخیراً به علت یک بیماری مزمن، پزشک متخصص چهار ماه استراحت پزشکی تجویز کرده است. با توجه به اینکه به تازگی در کارگاه جدید اشتغال به کار دارم، آیا می‌توانم از این مرخصی طولانی استعلاجی استفاده کنم؟

بیمه‌شده‌ای که پیش از ۹ ماه قطع رابطه بیمه‌ای داشته (مانند شما) و بعداً به واسطه اشتغال مجدد بیمه پردازی در کارگاه قبلی یا کارگاه جدید، از ماه‌های اولیه اشتغال مبادرت به ارائه استراحت پزشکی طولانی مدت به علت بیماری صعب‌العلاج و مزمن کند، اگر اشتغال به کار او در محل جدید از طریق بازرسی تحقیقی تأیید شود، در این صورت بیمه شده همراه با استراحت پزشکی تجویز شده و سایر مدارک پزشکی به کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی معرفی می‌شود و در صورت اعلام کمیسیون تخصصی مبنی بر عدم کارافتادگی کلی بیمه شده در زمان شروع بیمه پردازی جدید، کمیسیون پزشکی می‌تواند در خصوص استراحت پزشکی اظهار نظر کند اما در صورت کارافتادگی کلی بیمه شده، بررسی استراحت پزشکی توسط کمیسیون پزشکی موضوعیت نخواهد داشت.

خانم راننده اتوبوس درون شهری و بیمه شده رانندگان هستم. یک عمل جراحی در رابطه با کاستن از چربی شکم جهت لاغری (البته یک نوع عمل جراحی زیبایی) انجام دادم و پزشک ۱۵ روز استراحت پزشکی تجویز کرده است. سازمان تأمین اجتماعی چه مقدار غرامت دستمزد استراحت پزشکی پرداخت می‌کند؟

رانندگان درون شهری و برون شهری و بیمه شدگان اجباری که مشمول دریافت غرامت دستمزد ایام بیماری هستند اگر استراحت پزشکی تجویز شده در ارتباط با انجام اعمال جراحی‌های زیبایی باشد، غرامت دستمزد مربوطه (استراحت پزشکی) قابل پرداخت نخواهد بود.

پدرم قبلاً مدت ۲۰ ماه مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌کرد. بعد از اتمام در یافت مقرری اخیراً فوت کرده است. آیا بازماندگان می‌توانند کمک‌هزینه کفن و دفن از سازمان تأمین اجتماعی دریافت کنند؟

خیر. اگر مقرری بیکاری بیمه بیکاری بعد از پایان دوره دریافت مقرری فوت کند، هزینه کفن و دفن به بازماندگان تعلق نمی‌گیرد.

طبق قانونی که در حال اجراست، بازرسی از دفاتر قانونی شرکت‌های حقوقی توسط سازمان تأمین اجتماعی صرفاً برای دوره آخرین سال مالی صورت می‌گیرد، اما حسابرس سازمان تأمین اجتماعی که به این شرکت مراجعه کرده درخواست حسابرسی از سایر دوره‌های مالی را دارد؛ علت چیست؟

حسابرسی از دفاتر قانونی شرکت‌ها در موارد زیر غیر از آخرین سال مالی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱- کارگاه‌های حائز شرایط صدور مفاسدحساب قرارداد پیمانکاری
۲- قرارهای صادره توسط هیأت تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی
۳- اشخاص حقوقی در حال تصفیه و یا ورشکستگی شرکت
۴- در زمان نقل و انتقال عین یا منافع مؤسسات و کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی (موضوع ماده ۳۷ قانون) لذا مورد حسابرسی از دفاتر قانونی شما حتماً در ارتباط با یکی از موارد بالا است.

راننده اتوبوس مسافربری هستم و مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان؛ مدتی است به علت بعضی مشکلات کارت هوشمند رانندگی‌ام توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای تمدید نشده و نهایتاً فعال‌بیکار هستم. آیا می‌توانم بیمه بیکاری دریافت کنم؟

خیر! چون کل حق بیمه رانندگان درون شهری و برون شهری ۲۷ درصد بدون سه درصد بیمه بیکاری است (۱۳/۵ درصد برعهده بیمه شده و ۱۳/۵ درصد برعهده دولت) لذا رانندگان مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری نیستند.

اخیراً با چهار نفر پرسنل، کارگاه پرورش ماهی راه‌اندازی کرده‌ام. آیا کارگران پرورش ماهی مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و نرخ حق بیمه چقدر است؟

بله. کارگران پرورش ماهی از بیمه‌شدگان اجباری و ضمناً جزء ۳۸ گروه از فعالیتهای تولیدی، صنعتی، فنی هستند که تا پنج نفر کارگر از تخفیف ۲۰ درصد سهم کارفرما طبق ضوابط مربوطه معاف به شمار می‌آیند. در نرخ بیمه آنها ۱۰ درصد است (۷ درصد سهم بیمه شده + ۳ درصد بیمه بیکاری برعهده کارفرما).

در مدتی که بیمه شده تأمین اجتماعی بودم، حق بیمه دوران خدمت سربازی را خریداری کرده‌ام و جزء سابقه بیمه تأمین اجتماعی من منظور شده است. هم‌اکنون چند سالی است در یک مؤسسه دولتی مشغول به کار شده و تابع صندوق کشوری هستم. آیا سوابق خدمت سربازی را می‌توانم به صندوق بازنشستگی کشوری انتقال دهم؟

اگر انتقال و پذیرش سوابق حق بیمه خدمت سربازی، مورد درخواست صندوق بیمه‌ای کشوری باشد، در این صورت حق بیمه مدت مورد نظر صرفاً به میزان هفت درصد سهم بیمه شده عیناً به صندوق جدید قابل انتقال خواهد بود.

اخیراً سوابق رسمی بازنشستگی آموزش و پرورش خود را به تأمین اجتماعی من منظور شده مابه‌التفات حق بیمه مربوطه را تقسط کرده اما پنج قسط آن باقی مانده است. با توجه به اینکه از نظر سن و سابقه شرایط بازنشستگی را دارم، آیا امکان دارد با احتساب سوابق انتقالی به سازمان تأمین اجتماعی به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه، بقیه اقساط باقی‌مانده بعد از برقراری بازنشستگی از مستمری من کسر شود؟

۴- بانک‌ها و مؤسسات عام‌المنفعه

۵- کارخانجات دارای پرونده بهره‌برداری اعم از اینکه کار را به پیمانکار واگذار کنند یا اتمام انجام دهند.

لذا شما در دوره اجرای قرارداد ملزم به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارگران به تأمین اجتماعی هستید.

کارفرمای کارگاه قالببافی هستم. آیا کارگران قالبباف شاغل در کارگاه‌ها هم، همانند قالببافان خانگی مشمول ۲۰ درصد کمک دولت هستند؟
بله! کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون بیمه قالببافان چنانچه دارای کارگر یا کارگران قالبباف باشند کارفرما با ارائه مدارک مربوط به کارت مهارت فنی کارگران قالبباف به شعبه مربوطه تأمین اجتماعی می‌تواند از ۲۰ درصد معافیت سهم کارفرما استفاده کند. البته لازم به یادآوری است که قالببافان خانگی مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری نیستند، اما چون کارفرمای کارگاه قالببافی ضمن پرداخت هفت درصد حق بیمه سهم بیمه شده باید سه درصد حق بیمه بیکاری را (جمعاً ۱۰ درصد) نیز پرداخت کند لذا کارگران قالبباف کارگاهی مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری خواهند بود.

هسرم بیمه شده اختیاری بود و یک ماه قبل فوت کرد. قرار است مستمری بازماندگان برای ما برقرار شود، اما آن مرحوم حق بیمه اختیاری خودش را تا آخر اسفندماه سال ۱۴۰۱ پیش پرداخت کرده است. آیا پرداختی‌های بیمه اختیاری او مربوط به دوره بعد از تاریخ برقراری مستمری به بازماندگان قابل استرداد است؟

چنانچه بیمه شده اختیاری یا مشاغل آزاد شرایط بازنشستگی یا کارافتادگی را احراز کند (و یا فوت کند و مقادیری حق بیمه به صورت پیش‌پرداخت به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز کرده باشد) آن بخش از حق بیمه‌های پیش‌پرداختی و حق سرانه درمان (مشاغل آزاد) که مربوط به بعد از تاریخ برقراری مستمری بازنشستگی یا کارافتادگی یا بازماندگان باشد، عیناً قابل استرداد است؛

همچنین اگر بیمه شده اختیاری یا مشاغل آزاد در حین پرداخت این نوع بیمه‌ها در یکی از کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل و کارفرمای کارگاه برای او حق بیمه اجباری نیز پرداخت کند با توجه به اینکه بیمه اجباری بر بیمه‌های خاص اولویت دارد، لذا از تاریخ همپوشانی بیمه اجباری با اختیاری یا مشاغل آزاد، در صورت تقاضای بیمه شده حق بیمه‌های پرداختی بیمه حاضر از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه قابل استرداد به بیمه شده است.

کارفرمای کارگاه ریخته‌گری هستم و از قانون معافیت ۲۰ درصد سهم کارفرما تا پنج نفر کارگر، استفاده می‌کنم. اگر یکی از پنج نفر کارگر، تابعیت غیر ایرانی داشته باشد، آیا او نیز مشمول این معافیت خواهد بود؟

بله. کارگران اتباع خارجی به شرط داشتن پروانه کار و مجوز اقامت معتبر در ایران مشمول معافیت ۲۰ درصد سهم کارفرما تا پنج نفر کارگر هستند.

بیمه شده صندوق بازنشستگی کشوری هستم. با توجه به اینکه به نظرم خدمات و تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان این سازمان از خدمات صندوق کشوری بهتر و مفیدتر است، آیا می‌توانم صندوق بیمه‌ای خود را از کشوری به تأمین اجتماعی انتقال دهم؟

در قانون برنامه پنجم توسعه تحقق این موضوع پیش‌بینی شده بود اما چون برنامه پنجم به پایان رسیده و در برنامه ششم که تاکنون ادامه دارد به این موضوع اشاره نشده لذا درخواست شما در حال حاضر امکان‌پذیر نیست.

پدرم که بازنشسته تأمین اجتماعی بود، مدتی قبل فوت کرد. من که از دواج نکرده (و فعلانیز قصد از دواج ندارم)، به اتفاق مادرم مستمری بازماندگان وی را دریافت می‌کنیم. اگر بخواهم خود را بیمه اختیاری کنم، آیا در این حالت مستمری من قطع می‌شود؟ و در صورت امکان عقد بیمه اختیاری، آیا می‌توانم در آینده از دو مستمری بازنشستگی خودم و بازماندگان فعلی بهره‌مند شوم؟

اولاً دریافت مستمری بازماندگان توسط فرزند اناث که هم‌زمان نسبت به بیمه پردازی اختیاری اقدام کند بلامانع است؛ اما مستمری بگیران اناث که در حال پرداخت بیمه اختیاری است، اگر بعد از مدتی شرایط دریافت مستمری بازنشستگی یا کارافتادگی خود را نیز احراز کند از تاریخ برقراری مستمری بازنشستگی یا کارافتادگی کلی مستمری بازماندگان قطع می‌شود؛ البته در این حالت طبق ماده (۹۴) قانون تأمین اجتماعی هر کدام از مستمری بازماندگان قبلی یا مستمری بازنشستگی یا کارافتادگی خود فرزند اناث بیشتر باشد همان مبلغ پرداخت می‌شود.

مالک یک کارگاه مکانیکی هستم. از خردادماه امسال یک کارگر را که سابقه قبلی بیمه ندارد برای کار در کارگاه به کار گرفته‌ام. با توجه به اینکه انجام معاینات پزشکی او (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی) زمان‌بر است، به علت سپری نشدن مهلت قانونی پرداخت حق بیمه خردادماه، آیا قبل از تحویل نتیجه معاینات پزشکی نامبرده به شعبه تأمین اجتماعی می‌توانم برای وی شماره بیمه‌ای گرفته و حق بیمه او را پرداخت و سپس نتیجه معاینات را تحویل دهم؟

عدم انجام معاینات پزشکی موضوع ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی مانع دریافت لیست و پرداخت حق بیمه توسط تأمین اجتماعی نیست، اما تأییدیه انجام خدمات در مانی (همانند صدور دفترچه در مان سابق) برای بیمه شده مذکور منوط به ارائه نتیجه معاینات خواهد بود.

قبلاً یک کارگاه آهنگری با یک کارگر بیمه شده داشتم. کارگرم در زمان استخدام در کارگاه، معاینات پزشکی را انجام داده است. بعد از تعطیلی کارگاه قبلی، مدتی است در محل دیگری با همان کارگر مجدداً کارگاه آهنگری دایر کرده‌ام. آیا کارگرم باید مجدداً معاینات پزشکی را انجام دهد؟

اگر محل کار بیمه شده تغییر کند اما مشاغل او و کارفرما تغییر نکند (مانند شما) در این صورت چنانچه قطع ارتباط بیمه‌ای بیمه شده بیش از یک سال باشد تکرار معاینات ضروری خواهد بود اما در صورت کمتر از یک سال، نیاز به معاینات مجدد نخواهد داشت.

با یک مؤسسه خصوصی جهت ساخت یک ساختمان اداری قرارداد پیمانکاری منعقد کرده‌ام. آیا می‌توانیم کارگران ساختمانی را که در این پیمانکاری کار می‌کنند بیمه نکنیم تا خودشان از طریق قانون بیمه کارگران ساختمانی بیمه تأمین اجتماعی شوند؟

طبق قانون بیمه کارگران ساختمانی غیر از موارد زیر بقیه کارگران ساختمانی که در امر ساختمان فعالیت دارند مشمول قانون مذکور هستند:

۱- عملیات ساختمان که انجام آن با انعقاد قرارداد به پیمانکار واگذار شده باشد (مثل پیمانکاری شما)
۲- وزارتخانه‌ها و شرکت‌های دولتی وابسته به دولت
۳- مؤسسات عمومی غیر دولتی و شهرداری‌ها